

Детска градина „Бисер“, община Марица, област Пловдив
4199 с.Труд , Област Пловдив Тел. 03126 / 2318; GSM 0878102842
ул.„Никола Петков “ № 17 e-mail: cdgbiser@abv.bg

УТВЪРЖДАВАМ:.....

Г.Ботова

Директор на ДГ“Бисер“
Заповед № 58/10.10.2023г.

П Л А Н

ЗА ЗАЩИТА ПРИ БЕДСТВИЯ

на пребиваващите в Детска градина „Бисер“

С настоящия План служителите са запознати на Общо събрание,
отразено с Протокол № 2 от 29.09.2023 год.

I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Основание за разработване: Планът за защита при бедствия на Детска градина „Бисер“ е разработен на основание чл.36 ал.1 от Закона за защита при бедствия.

Планираните мерки за защита при бедствия на педагогически , медицински, обслужващ персонал, родители, деца и посетители се базират на прогнозирането на възможните рискови фактори за обекта и последиците от тях. Те са резултат от анализ на: географското разположение на Детска градина „Бисер“, изградената инфраструктура; дейностите, които осъществява; състоянието на комуникациите и реалните възможности за действие на ръководството и персонала при бедствия.

Целта на плана е:

1. Да се прогнозираят вероятните бедствия, които е възможно да възникнат на територията на Детска градина „Бисер“, и очакваните последици от тях.

2. Да се създаде организация за защита на живота и здравето на хората- работещи и пребиваващи в обекта при възникване на бедствия .

3. Да се разпределят отговорностите на органите за ръководство на обекта и задачите на персонала при възникване на бедствия.

4. Да се организира ефективно изпълнение на евакуационни, спасителни и възстановителни дейности.

Организацията и контролът по изпълнение на задачите произтичащи от Плана за защита при бедствия се възлага на Иванка Ботова – ЗАС

II. ХАРАКТЕРИСТИКА НА ОБЕКТА

1. МЕСТОПОЛОЖЕНИЕ

Село Труд се намира на 10 км. северно от гр. Пловдив. Средната надморска височина е 161 м, а средната годишна температура е 12 градуса. В покрайнините му минава река Пясъчник. шосето от Пловдив за Карлово, минава западно покрай селото. Успоредно минава ж.п. линия

От северната страна на сградата се намира портал за товарни автомобили , които зареждат детската градина с хранителни и др. стоки.

Теренът е почти равнинен, на нивото на околния терен. Ориентацията на обекта по надлъжната ос е изток-запад .

2. ПОДХОД КЪМ ОБЕКТА

Подходът към обекта се осъществява от към съществуваща улица «Никола Петков», осигурена е добра комуникация към общинските и републиканските пътища.

Видимостта на обекта към улицата/пътя е много добра, добра

Детска градина „Бисер“ е собственост на община «Марица»,

Адрес: 4199, с. Труд, обл. Пловдив, ул. «Никола Петков» № 17с адрес на управление: гр.Пловдив, бул Марица № 57 А., телефони за връзка 0878102842

3. ОПИСАНИЕ НА ОБЕКТА

3.1. Основна дейност : Детска градина "Бисер" е подготвителна институция в системата на Народната просвета, в която се отглеждат, възпитават и обучават деца от 3-годишна възраст до постъпването им в първи клас. В двете яслени групи се възпитават и обучават деца от 1 до 3 години .

3.2. Сграден фонд : Брой на сградите: 3-централна , ясла и филиал

Централна сграда- обща площ : - 5 000м²

Застроена площ: 2000 м²

Незастроена площ: 3000 м²

Етажност: 2

Ясла обща площ : - 500 м²

Застроена площ: 350 м²

Незастроена площ: 150 м²

Етажност : 2

Филиал- обща площ : -1500м²

Застроена площ: 350 м²

Незастроена площ: 1150 м²

Етажност : 2

Степен за огнеустойчивост на сградите – III – та

Тип строителство съгл.чл. 137, т. 4б от Закона за управление на територията, сградите са от IV-та категория.

Скривалище и противорадиационно укрите немя.

На 150 метра северно от главната сграда се намира ОУ"Св.Св.Кирил и Методий", а на 100 метра западно от нея е здравната служба и кметството.

До детската градина няма ж.п. гара, главен път и предприятия с рискови производства.

Отопление :

ДГ «Бисер» се отоплява с природен газ. Разполага с котелно помещение с 6 отделни котела. Сградата на яслата е със самостоятелно котелно помещение и котел.

Резервна вода:

Във всеки занималня и в кухнята се съхранява пластмасов бидон с резервна вода, с вместимост 50 куб. м.

3.3. Детската градина има общо личен състав:

- Деца - 200 ;
- Педагогически персонал – 15;
- Помощен персонал – 17;
- Медицински персонал- 5

Режим за работа на детската градина

В детската градина осъществява целодневна форма на учебно възпитателна дейност:

Първа смяна – от 6.00ч. до 14.30ч.

- деца- 200;
 - педагогически персонал- 8 ;
 - друг персонал- 9
- Втора смяна – 10.30ч. до 19.00ч.
- деца- 200 ;
 - учители- 6 ;
 - друг персонал- 9

III. РИСКОВЕТЕ ЗА ОБЕКТА

СЪГЛАСНО ОБЩИНСКИЯ ПЛАН ЗА ЗАЩИТА ПРИ БЕДСТВИЯ

На територията на община Марица могат да възникнат следните бедствия:

1. Земетресения

В зависимост от интензитета му, предизвиква разрушителен ефект, дължащ се на процесите, протичащи на земната повърхност в района на епицентъра. При земетресение от висока степен се очакват значителни разрушения на инфраструктурата на страната, което ще затрудни нормалното функциониране на държавата и нейните институции.

Възможни са взривове, пожари и в различна степен разрушения на около 30-35 % от жилищните сгради, промишлените обекти и хидросъоръженията в засегнатите райони. Получава се комплексна катастрофа, при която, освен преките поражения - разрушения и изменения в релефа, има и вторичните отрицателни ефекти. Те се състоят в:

- пожари и взривове, в следствие повреди в електрозахранващи и газозахранващи инсталации; наводнения, вследствие на огромни водни вълни – от разрушаване на язовирни стени и други хидротехнически съоръжения;
- радиационна опасност, предизвикана от разрушаване на ядрено-енергетични обекти, като АЕЦ „Козлодуй“, а и такива намиращи се на територията на Балканския полуостров, (например АЕЦ „Черна вода“ в

Румъния) както и атомни централи, които могат да предизвикат трансгранично замърсяване;

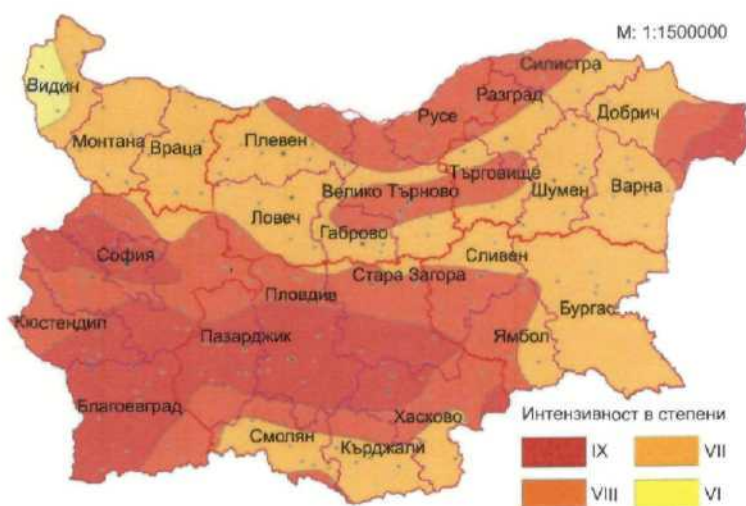
- епидемии, причинени от нарушения във водоснабдяването и канализацията. Територията на България е характерна с висока сеизмична активност и е сред класифицираните като “втори ранг земетръсно-опасни участъци” по Земята. Тази територия попада под въздействието както на вътрешни, така и на външни за страната сеизмогенни райони с очакван магнитуд до 8 по Рихтер и интензивност от 9-та и по-висока степен по скалата на Медведев – Шпонхоер – Карник. София попада в Средногорската сеизмична зона, в която могат да се очаква максимален очакван магнитуд 6.5 - 7, интензивност около 9-та степен.

При земетресение предизвикано едновременно във всички сеизмични зони на България с магнитуд над 7 (това е възможно само теоретично) ще бъдат поразени 98% от територията на страната, което ще засегне над 6 милиона души население.

Сградата на ДГ «Бисер» при земетресение от 7 – 8 ма степен може да получи пропуквания и падане на стените. Територията на страната е характерна с висока сеизмична активност и е сред класифицираните като “втори ранг земетръсно-опасни участъци” по Земята. Тази територия попада под въздействието както на вътрешни, така и на външни за страната сеизмогенни райони с очакван магнитуд до 8 степен по скалата на Рихтер. Най-опасни последствия на територията на област Пловдив могат да се предизвикат от максимални земетресения в един от двата сеизмични района: Средногорски и Рило-Родопски.

Горнотракийската котловинна морфоструктура е развита върху тектонска депресия, за чието оформяне главна роля е играл Маришкия дълбочинен разлом. Областта се пресича от Маришката разломна зона. *Високата сеизмична активност е характерна за района и на с. Труд, което предопределя висока вероятност за проявления на сеизмични явления с очакван магнитуд – 7 до 7,5 по Рихтер.*

Извън територията на страната са налице сеизмични райони, където са възможни земетресения, които също могат да станат причина за силни въздействия и върху територията на с. Труд.

Наименование	Степен на интензивност на земетресенията в зависимост от силата на пораженията											
Медведев - Шпонхоер - Карник (Русия)	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	
Меркали-Канкани-Зибберг (международна от 1923 г.)	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Меркали - модифицирана (САЩ)	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Омори (Япония)	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	

2. Наводнения

Наводнение е временно покриване на част от сушата с вода, която обикчайно не е покрита с вода. Обикновено са следствие от разливания на реки, от интензивни валежи и/или интензивно снеготопене, от подприщване на течението в речното легло вследствие от натрупване на отпадъци, скални материали и дървета, което довежда до намаляване пропускателната му способност. Наводненията могат да бъдат:

- природни, които са причинени предимно при топене на ледове и снегове, при валежи или при образуване на запори от ледоход или замръзване;
- техногенни, които са причинени от други влияния - при повреда на хидротехническо съоръжение, което може да доведе до авария, или при предотвратяване на критични ситуации в хидротехническо съоръжение.

Наводнения в с. Труд могат да възникнат при обилни валежи, снеготопене, при частич-но или пълно разрушаване на стени на големи и малки язовири. ДГ „Бисер“ не попада в заливната зона при преливане на река Пясъчник, следствие преливане на язовир „Пясъчник“, съгласно общинския план за действие при бедствия.

3. Радиоактивно замърсяване в резултат на авария в АЕЦ „Козлодуй“ или трансграничен пренос на радиоактивни вещества

Радиоактивно замърсяване би могло да се получи при:

- авария в АЕЦ „Козлодуй“, съпроводена с изхвърляне на радиоактивни вещества в околната среда;
- трансграничен пренос на радиоактивни вещества;
- инциденти със сухопътни и летателни транспортни средства (автомобили, ж.п. вагони, самолети), превозващи радиоактивни материали.

Най-голям риск от радиоактивно замърсяване за Р България, има от страна на АЕЦ „Козлодуй“ и АЕЦ „Черна вода“, намираща се на територията на Румъния. На базата на технологични или технически проблеми двете централи биха могли да изхвърлят в атмосферата радиоактивни пари и радиоактивни частици.

България може да бъде обект и на трансгранично радиоактивно замърсяване предизвикано от аварии в атомни централи разположени в държави на изток-северо-изток.

В случаите на инциденти с транспортни средства, превозващи радиоактивни материали в близост до с.Труд би могло да се получи облъчване на отделни служители намиращи се в този момент до тези транспортни средства

4. Замърсяване с опасни химични вещества вследствие авария в съседен обект

На територията на община Марица са изградени предприятия, работещи с опасни химически вещества, . При възникване на производствени аварии, тези химически вещества с голяма реактивоспособност и токсичност могат по пряк или косвен начин да увредят здравето и живота на хората, да доведат до материални загуби и замърсяване на околната среда.

Източник на аварии и разпространението на промишлени отровни вещества на територията на общината са и газопроводите и продуктопроводите, водопроводните и очистителни съоръжения, които използват като дезинфектиращо средство хлор, железопътният и автомобилният превоз на опасни товари.

Основните промишлени отровни вещества, които представляват опасност при възникване на авария са хлор, серен диоксид, серен триоксид, серовъглерод, хлоровъглерод, ацетон, етилен, формалдехид, амоняк и др. Много органични химически суровини и продукти като лекарства, текстилни материали, масла и др. не са токсични, но при горене не изгарят напълно, в резултат на което се получават силно токсични газове, които замърсяват околната среда и предизвикват поражения на живите организми. Такива газове са въглеродния оксид, сероводородът, циановодородът, фосгенът, азотните оксиди и др.

В района на Детска градина "Бисер" **няма обекти**, чиято близост да е допълнителен рисков фактор

Транспортни произшествия също могат да създадат условия за замърсяване и реална опасност за пребиваващите .

5.Пожари

Пожарите в сгради с масово пребиваване на хора се причиняват основно от човешка дейност – неспазване на технически мерки за безопасност и неизправни технически съоръжения, работещи без контрол отоплителни уреди, палене на открит огън и по-рядко от природни явления – мълнии.

Възникване на пожар в района на обекта е възможно при:

- късо съединение в електрическата инсталацията на сградата
- аварии в електрическите уреди, при непозволено използване на нагревателни уреди или открит огън;
- аварии в електрическите уреди при претоварване на електропреносната мрежа;
- в резултат на мълния при нарушена мълниезащита;

Пожар може да се получи и в резултат на термично въздействие от високата температура, отделена при пожари, протичащи извън територията на обекта, но в опасна близост до него.

Основна опасност при евентуално възникване на пожар представляват помещения, съдържащи леснозапалими и пожароопасни материали.

Опасност представлява и отоплението на природен газ. При авария е възможно изтичане на газ и съществува опасност от запалване и взривяване.

В обекта е изградена пожароизвестителна система (ПИС) и пожарогасителна система (ПГС). При пожар ако в обекта има ПГС освен известяване със звуков и светлинен сигнал се извършва гасене на пожара и автоматично отваряне на вратите на обекта за осигуряване на евакуация на персонала и посетителите.

Захранването на обекта с питейна вода за битови и противопожарни нужди се осъществява от централния водопровод. Предвидени са 2 бр.пожарни хидранти, разположени извън сградата .

Възникването на пожар ще застраши живота и здравето на пребиваващите и обслужващия персонал. Ще доведе до сериозни затруднения в нормалната работа на ДГ"Бисер" и временно прекратяване на дейността на обекта. Това ще изиска предприемането на специални мерки. За предотвратяване на пожари, в резултат на мълнии, са инсталирани 2 броя гръмоотводи на покрива на сградата.

ДГ"Бисер" е снабден с 8 броя пожарогасители от следните видове: 4 водни, 4 прахови, 2 CO₂ разположени и обозначени в съответствие с действащите нормативни документи на всеки етаж.

6. Снежни бури, поледици и обледенявания

Зимата като сезон се характеризира с ниски температури, снежни виелици и бури, залежавания и обледенявания. В община Марица средногодишно има 23 дни със снежна покривка. Средната височина на снежната покривка е между 2 и 4 см., средно максималната – между 6 и 13 см., а максималната – 52 см. Поради честия преход на температурата през 0⁰С, снежната покривка рядко издържа до нов снеговалеж.

На територията на община Марица могат през определен период да се формират снежни бури (явление, което възниква при температура на въздуха под 0⁰С, при снеговалеж и скорост навятъра над 5 м/сек.). Ще се образуват навети преспи по пътищата, което силно затруднява транспортните връзки , особено с кварталите Коматеве и Прослав.

Залежаване се получава когато при понижение на температурите под 0⁰С замръзват размекнат сняг и дъжд. В резултат на ледената обвивка (поледица) на участъци от пътищата се нарушава нормалното движение на транспортните средства , създава се реална опасност от възникване на пътно-транспортни произшествия, множество подхлъзвания и падане на хора с

чести счупвания на крайниците. При циклично топене и замръзване под стрехите и съоръженията се образуват висулки, които при откъсване могат да предизвикат наранявания на преминаващи хора.

Обледеняването се изразява в покриването с лед или скреж на електропроводи, тръбопроводи и други съоръжения главно по енергопреносната и съобщителната мрежа, а също и клоните на дърветата. Обледеняване може да се получи и при висока влажност на въздуха (над 90 %), дъжд и рязко застудяване под 0⁰С, съчетано със силен вятър (> 5 м/сек.). Натежалите съоръжения се късат, огъват и чупят стълбовете с последващо прекъсване на електрозахранването. Падащи клони също създават условия за нещастни случаи.

Описаните явления биха затруднили комуникацията на ДГ »Бисер« както и подходът и изходът от него. Това в най-голяма степен представлява опасност, ако на обекта възникне аварийна ситуация, за овладяването на която ще е необходима външна намеса.

Основна задача на персонала е да поддържа достатъчна степен на проходимост в подходите и изходите на сградата. Тази дейност се извършва от служители на ДГ »Бисер« и кметство с. Труд

Иванка Ботова –ЗАС следи за своевременното почистване на паркинга, подходите към сградата, покривната конструкция и подстъпите

IV. МЕРКИ ЗА ЗАЩИТА НА ПРЕБИВАВАЩИТЕ

1. Оповестяване за възникнало бедствие на територията на обекта се извършва чрез пожароизвестителна система, звънец

2. Извеждане и евакуация- съгласно Плана за евакуация.

3.Използване на индивидуални средства за защита-осигурените ИСЗ са описани в Приложение №7

4.Оказване на първа помощ- извършва се от обучен персонал в обекта- медицински персонал и ще се разчита на екипи от Спешна медицинска помощ.

5.Издирване и спасяване- разчита се на действията на екипите от единната спасителна система за издирване и спасяване

6.Транспортиране до болнични заведения- това ще се извърши с транспортни средства на Спешна медицинска помощ

1. МЕРКИ ЗА ЗАЩИТА ПРИ ЗЕМЕТРЕСЕНИЕ

А. ДЕЙСТВИЕ НА ЗАС – Иванка Ботова / Дежурен учител

а) На телефон 112 незабавно съобщава за възникналото събитие, като посочва точното местонахождение на ДГ »Бисер“, размера на материални щети и човешки жертви, ако има такива;

б) Информира ССИ, а той от своя страна информира РОЕ;

в) Отваря всички възможни евакуационни портали за изнасяне на личния състав;

г) Спира електроподаването, водоснабдяването в сградата с оглед намаляване на вторични щети;

д) Оказва съдействие за извършване на евакуация на намиращите се в сградата хора, като се стреми да въвежда ред и недопускане на паника;

е) Оказва незабавна помощ на пострадалите;

ж) Установява местата, където има затрупани хора, като ги обозначава с оглед организиране на тяхното спасяване;

з) Създава организация за охраната и наблюдението на зоната, в която се намира регистратурата за национална класифицирана информация, като не допуска влизането на неоторизирани лица, които могат да предизвикат разграбването или унищожаването им;

и) Осигурява реда при извършване евакуация от обекта на техника и съоръжения в сграда или район, в който ще се съхраняват до възстановяването на сградата;

й) При пристигането на спасителните екипи екипи, оказва необходимото съдействие и изпълнява техните указания;

В. ДЕЙСТВИЕ НА ЩАБА ПРИ ЗЕМЕТРЕСЕНИЕ В РАБОТНО ВРЕМЕ

След преминаване на първите трусове щаб на ДГ „БИСЕР“ предприема следните действия:

- а) Под ръководството на РОЕ, или упълномощено от него лице, щаб на ДГ «Бисер» за действие при бедствие се събира в подходящо помещение или в района на ДГ и се разпределят задачите между ръководителите на различните дирекции;
- б) Под ръководството на Директора на ДГ «Бисер» се привеждат в готовност наличните доброволни формирования за възстановяване и ликвидиране на последствията от бедствието получено от земетресението;
- в) След получаване на първоначална информация за размера на материалните щети и предполагаемия брой на човешки жертви Директора на ДГ «Бисер» информира Общински щаб „Марица“ за координиране на спешните неотложни аварийно– спасителни работи (СНАВР);
- г) Издирване и изваждане на пострадали под развалини (извеждане на пострадали от трудно проходими, опасни и недостъпни места, осигуряване на въздух на затрупани хора, осветяване зоната за извършване на спасителни дейности);
- д) Организиране оказването на първа помощ на място на пострадали и транспортирането им в най-близките лечебни заведения;
- е) Осигуряване на обществения ред в района на ДГ «Бисер» регулиране на движението на автомобилите на Бърза помощ и специализираните служби влизащи в района на ДГ .
- ж) Организиране осигуряването на продукти от първа необходимост за служителите на ДГ «Бисер» и осигуряване на питейна вода с водоноски или други средства;
- з) Организиране осигуряване на резервно водоползване, отстраняване на аварии по преноса на вода и снабдяването с ток, както и отстраняване на аварии по комунално-битовата мрежа, което може да се яви като източник на различни зарази;
- и) Определяне степента на разрушение на сградата и съоръженията в ДГ «Бисер» и укрепване или разрушаване на повредени стени и тавани, за да се предотврати опасността от непредвидени инциденти;
- й) Успоредно с горните дейности на щаб , съвместно със звеното за охрана се извършва следното:

- изключва се електрическият ток на възли или агрегати, които могат да представляват допълнителна опасност за служителите, които не са успели да се евакуират от сградата и се намират в затрупани участъци;

- създава се организация за прекратяване достъпа на външни лица в района на обекта и се пропускат само медицинските екипи, специализираните екипи от ГД „Пожарна безопасност и спасяване” - МВР;

- организират установяването на всички служители от ДГ «Бисер» намиращи се към момента на земетресението в сградата и всички външни лица, които са я посетили за деня;

- систематизира се и се предава информация за нанесените материални щети и евентуалния брой на пострадали и застрашени служители

- създава се организация за опазване на материалните ценности, намиращи се в сградата на ДГ «Бисер» и евакуирането им в сградата за евакуация
- к) След ликвидиране на последствията от земетресението щабът, под ръководството на Директора на ДГ «Бисер» взема решение за възстановяване на нормалния ритъм на работа на детската градина

В. ДЕЙСТВИЯ НА СЛУЖИТЕЛИТЕ ОТ ДГ „БИСЕР“ .

При усещане на първия тряс

а) Не трябва да напускат сградата ако не биха могли да излязат на открито за около 10 секунди.

б) Заемат най-безопасното място в сградата – под рамката на вратата, близо до вътрешна стена, колона, под стабилна маса, където не могат да бъдат засегнати от падащи предмети;

След преминаването на първия тряс

а) Вземат личните си вещи;

- б) Евакуирането става без паника като сградата напускат служителите, намиращите се в най-отдалечените стаи
- в) При възможност прибират и заключват в касите си документите и материалите съдържащи класифицирана информация;
- г) В рамките на своите възможности извършват действия за ограничаване на вредните последици от земетресението като спират водата и електрическия ток;
- д) При възможност гасят малки пожари, за да предотвратят по-големи щети;
- е) Стремят се да запазят спокойствие и хладнокръвие;
- ж) Огнярът изключва електрозахранването и водната инсталация;
- з) При възможност съдействат на специализираните екипи за оказване на помощ на пострадалите;

След напускане на сградата да не се застава на разстояние, по-малко от височината ѝ.

Забележка: В извънработно време, след явяване в сградата на ДГ «Бисер» служителите изпълняват дейности по указания на специализираните екипи и ССИ

2. МЕРКИ ЗА ЗАЩИТА ПРИ НАВОДНЕНИЕ

1. Прогнозна оценка за въздействие върху ДГ «Бисер» - при евентуално повишение на нивото на река „Пясъчник“ и язовир „Пясъчник“ над критичните стойности в резултат на обилни валежи, снеготопене, скъсване на защитна дига, язовирни стени и др.
2. Сигнали за оповестяване - получават се от щаб за координация при бедствия в Община „Марица“, неговите органи, Кметство с. Труд, средствата за масова информация и др.
3. Органи и сили, с които ще си взаимодействат - щаб за координация на СНАВР при бедствия на Община „Марица“, ОУ Пожарна безопасност и защита на населението гр. Пловдив, РПУ с. Труд, Здравен център с. Труд

4. Ред за действие :

4.1. При опасност от наводнения :

Дейността на ЦК след уведомяване от дежурния по Общински съвет за сигурност на Община „Марица“ е следната :

- Организира денонощно дежурство и осигурява връзка с кметство с. Труд и с щаб за координация на СНАВР при бедствия на Община „Марица“
- Изпълнява всички решения, взети от щаба за координация на СНАВР при бедствия на Община „Марица“
- Организира изнасянето на ценно имущество и документи от помещенията
- Организира временно прекратяване на заниманията в помещенията, застрашени от наводнения
- Доуточняват се маршрутите и местата за установяване до преминаване на опасността.

4.2. След възникване на наводнение:

- Оповестява личния състав
- Прекратява учебновъзпитателна дейност в детската градина
- Организира своевременно извеждане на децата и персонала на безопасно място, (съгласно евакуационния план на ДГ) и дава указания за тяхното поведение, съобразно конкретната обстановка
- Прави проверка на изведените деца и ако има липсващи, организира издирването им
- Предава донесение до ЦК на СНАВР при бедствия на Община „Марица“ за състоянието и ако е необходимо иска помощ
- При липса на места, по-високи от нивото на детската градина и маршрути за извеждане пеша и целесъобразно децата и личния състав да остане на втория етаж на сградата.

4.3. Действия след напускане на наводнената зона

- Издирва и полага грижи за деца, чиито семейства са пострадали при наводнението
- Издирва и уведомява родителите на пострадалите деца

3. МЕРКИ ЗА ЗАЩИТА ПРИ РАДИОАКТИВНО ЗАМЪРСЯВАНЕ В РЕЗУЛТАТ НА АВАРИЯ В АЕЦ „КОЗЛОДУЙ“ ИЛИ ТРАНСГРАНИЧЕН ПРЕНОС НА РАДИОАКТИВНИ ВЕЩЕСТВА

При възникване на авария в АЕЦ „Козлодуй“ персонала на ДГ»Бисер» и посетителите ще бъдат информирани за развитието на аварийната ситуация и последствията от нея и за предприетите от изпълнителната власт защитни мерки. Указания за поведение и действие ще бъдат получени чрез средствата за масова информация. Допълнителни защитни мерки, като укриване, използване на индивидуални средства за защита и евакуация ще бъдат разпоредени от органите за ПБЗН.

При възникване на радиоактивно замърсяване, което представлява опасност за здравето на пребиваващите в обекта, е необходимо да се предприемат следните действия:

- инструктиране на персонала за поведение и действие в условия на радиоактивно замърсяване и контролиране спазването на предвидените мерки;
- херметизация на врати, прозорци, отдушници, климатици с цел недопускане навлизане на радиоактивни вещества в помещенията. Подготовка на помещения, които могат да се използват като противорадиационни укрития /приземни и подземни етажи;
- прекратяване на всички дейности на открито, а при крайна необходимост те да се провеждат за кратко време.
- раздаване на индивидуалните средства за защита;
- ежедневно измиване на пътищата на обекта с вода с цел да не се вдига прах, а на вътрешните помещения - с вода и миешки препарати.
- влизане в сградите и помещенията след почистване /изтупване/ на горните дрехи на предварително определени за целта места;
- използване само на бутилирана вода и консервирани храни

Йодна профилактика, като защитна мярка, ще се извърши съгласно Критериите за прилагане на защитни мерки, заложили в Наредбата за аварийно планиране и аварийна готовност при ядрена и радиационна авария и Наредба № 28 за условията и реда за медицинско осигуряване и здравни норми за защита на лицата в случай на радиационна авария, издадена от Министъра на здравеопазването. Таблетките калиев йодид ще бъдат получени от организирани пунктове от кмета на общината и с присъствието на представител на РЗИ-Пловдив.

Вземането на йодните таблетки ще се извърши само след решение на Министерството на здравеопазването, тъй като те предпазват щитовидната жлеза само от попадане на радиоактивен йод в нея, но не защитават от другите радиоактивни вещества, които се отделят при авария в АЕЦ. Йодната профилактика ще се проведе най-малко два часа преди началото на замърсяването.

Вода от водопроводната мрежа ще се използва само ако има разрешение от компетентните органи.

Движението извън сградата ще се извършва само с индивидуални средства за защита.

При трансграничен пренос на радиоактивни вещества ще се вземат следните специални мерки за осигуряване на радиационна защита на населението:

*оповестява се населението за аварията и се разясняват мерките и поведението му при трансграничното радиоактивно замърсяване;

*преминава се в режим на непрекъснато измерване на системите за радиационен контрол;

*привеждат се в готовност силите на единната спасителна система в общината;

*извършва се йодна профилактика (само след решение на Министерство на здравеопазването);

*извършва се анализ на води, хранителни продукти, фуражи и др.

*осигурява се жизнената дейност на населението и добиване на практически умения в условията на радиоактивно замърсяване - използване на консервирани храни и фуражи, пиене на минерална вода, спазване на лична хигиена и хигиена на дома и населеното място,

преминаване на специален режим на пречиствателните станции, неизползване на открити водоеми и др.

4. МЕРКИ ЗА ЗАЩИТА ПРИ ЗАМЪРСЯВАНЕ С ОПАСНИ ХИМИЧНИ ВЕЩЕСТВА В СЛЕДСТВИЕ АВАРИЯ В СЪСЕДЕН ОБЕКТ

Директорът или упълномощено от него длъжностно лице :

- Организира събиране на информация за часа на аварията, вида и количеството на изтеклите /изхвърлените/ в околната среда токсични вещества, посоката и скоростта на вятъра и вертикалната устойчивост на въздушните маси, отдалечеността на обекта;

- Незабавно оповестява персонала и посетителите и дава указания за поведение и действия;

Ако параметрите на аварията позволяват извеждане от сградата :

- Организира максимално бързото извеждане на хората от сградата и застрашения район в посока перпендикулярна на разпространението на токсичния облак на безопасно място съгласно указанията на специализираните органи. Придвижването се извършва с наличните транспортни средства или пеша.

- Организира своевременното раздаване на наличните индивидуални средства за защита на дихателните органи и съответните разтвори за неутрализиране на опасните вещества;

- Осигурява първа долекарска помощ при необходимост и взема мерки за транспортиране на пострадалите до болнично заведение.

Ако параметрите на аварията не позволяват извеждане от сградата:

- Организира своевременното затваряне на вратите, прозорците, отдушниците и херметизирането на предварително определените за целта помещения с подръчни средства и материали;

- Организира своевременното раздаване на наличните индивидуални средства за защита на дихателните органи и съответните разтвори за неутрализиране на опасните вещества;

- Осигурява първа долекарска помощ в случаите, когато има обгазени и пострадали и взема мерки за транспортирането им в болнично заведение.

Действия след приключване на аварията:

- Проветряват се всички помещения, при необходимост се изискват замервания на въздуха за опасни вещества от специализираните органи.

- Извършва се измиване на коридори, помещения и съоръжения с вода и миешки препарати.

5. МЕРКИ ЗА ЗАЩИТА ПРИ ПОЖАРИ

Основен принцип за действие при възникване на пожар е предотвратяване на човешки жертви, спасяване материални ценности и имущество.

А. ДЕЙСТВИЕ НА ЗАС-Иванка Ботова / Дежурен учител , шаб

а) На телефон 112 незабавно съобщава за възникналото събитие, като посочва точното местонахождение, естеството, количеството и вида на горящите материали, евентуално наличие на ранени;

б) информира директора на ДГ“Бисер“

в) Оповестява присъстващите в сградата на ДГ“Бисер“ служители и външни посетители за пожара и организира незабавната им евакуация;

г) Съвместно с длъжностни лица от отдел „Управление на собствеността и инфраструктурни проекти“ прекъсват електрозахранването и други системи в района на пожара и осигуряват отварянето на противопожарните кранове;

е) Съдейства в провеждането на евакуацията (напускането) на хората от заеманите помещения от сградата на ;

ж) Отваря всички възможни аварийни изходи, като организира контрола над тях;

з) Без да поема излишен личен риск се опитва да загаси пожара с пожарогасител или с подръчни средства. Предприема действия по гасенето или ограничаването на пожара с наличните уреди за пожарогасене;

- и) Спира гасенето на пожара ако забележи, че той се разпространява към горната част на помещението или в посока на изхода и незабавно напуска горящото помещение;
- й) Затваря прозорците и вратите на помещенията преди да ги напусне, за да намали притока на кислород и по този начин да намали скоростта на горене;
- к) Извършва и подпомага действия по спасяване и евакуация на застрашените служители и външни посетители в сградата на ДГ "Бисер" както и на наличното имущество;
- л) Прекратява достъпа на хора и МПС в района на ДГ "Бисер" и се осигурява пътят на специализираните автомобили към мястото на пожара;
- м) Посреща служителите от ГД "Пожарна безопасност и спасяване" – МВР, информира ги за обстоятелствата по пожарогасенето и евакуацията и оказва пълно съдействие в понататъшните им действия;
- н) Взема мерки за изнасяне на застрашени документи съдържащи национална класифицирана информация, паричните и материални ценности като се осигурява и охраната им;
- о) Предприема мерки за недопускане кражби в сградата на ДГ "Бисер" по време на пожара и след потушаването му, чрез откриване на допълнителни постове за охрана;
- п) Оказва помощ на пострадалите, а по отношение на загиналите подпомага действията на полицията по установяване самоличността им.

Б. ДЕЙСТВИЕ НА ЩАБА ДГ "БИСЕР" ПРИ ПОЖАР ВЪЗНИКНАЛ В РАБОТНО ВРЕМЕ

- а) Под ръководството на Директора, или упълномощено от него лице, щаба на ДГ "Бисер" за действие при бедствие се събира в подходящо помещение или в района на ДГ и се разпределят задачите между ръководителите на различните дирекции;
- б) Под ръководството на директора на ДГ "Бисер" се привежда в готовност доброволното формирование на ДГ "Бисер" за действие при пожар;
- в) Без да се поема излишен риск се създава организация за потушаване на пожара с пожарогасител или с подръчни средства. Предприема действия по гасенето или ограничаването на пожара с наличните уреди за пожарогасене;
- г) Организиране незабавната евакуация на служителите от администрацията като се осигуряват всички възможни аварийни изходи;
- д) Организира издирването и изваждане на пострадали под евентуални развалини (извеждане на пострадали от трудно проходими, опасни и недостъпни места, осигуряване на въздух на затрупани хора, осветяване зоната за извършване на спасителни дейности);
- е) Организиране оказването на първа помощ на място на пострадали и транспортирането им в най-близките лечебни заведения;
- ж) При отравяне с въглероден оксид /CO/ пострадалите служители се изнасят на чист въздух, разхлабват се дрехите им и се оставят в покой. На пострадалите се дава топло мляко, минерална вода, разтвор на сода бикарбонат и се транспортират до болнично заведение;
- з) След получаване на първоначална информация за размера на материалните щети, предизвикани от пожара и предполагаемия брой на човешки жертви, директора на ДГ "Бисер", Община "Марица", Кметство с.Труд, Здравна служба
- и) Осигуряване на обществения ред в района на ДГ "Бисер" регулиране на движението на автомобилите на Главна дирекция "Пожарна безопасност и спасяване", Бърза помощ и специализираните служби влизащи в района на ДГ "Бисер"
- й) Организира осигуряване на резервно водоползване, отстраняване на аварии по преноса на вода и снабдяването с ток, както и отстраняване на аварии по комунално-битовата мрежа, което може да се яви като източник на различни зарази;
- к) Определя степента на разрушение на сградата и съоръженията в ДГ "Бисер" и укрепване или разрушаване на повредени стени и тавани, за да се предотврати опасността от непредвидени инциденти;
- л) Създава организация за прекратяване достъпа на външни лица в района на обекта и се пропускат само ГД "Пожарна безопасност и спасяване" - МВР и специализираните медицинските екипи;

- м) Организира установяването на всички служители от ДГ "Бисер" намиращи се към момента на пожара в сградата и всички външни лица, които са я посетили за деня;
- н) Създава организация за опазване на материалните носители на класифицирана информация, финансови средства и други ценности, намиращи се в сградата на ДГ "Бисер" като при необходимост създава организация за евакуирането им в сградата за евакуация;
- о) При необходимост организиране вземане на проби, извършване на анализи за нивото на задишеност и токсичност в района на ДГ "Бисер";
- п) Организиране възстановяване на последиците от пожара и създаване на условия за възстановяване и нормалното функциониране на ДГ "Бисер".

В. ДЕЙСТВИЯ НА СЛУЖИТЕЛИТЕ ОТ ДГ "Бисер"

а) При възникване на пожар в помещението, което обитават служителите от ДГ "Бисер" предприемат следните действия:

- На тел. 112 отчетливо и бавно информират за възникналия пожар, като се информира има ли пострадали или застрашени хора след това се посочва адреса (град, квартал, улица, №, близка пряка);
- Информират директора и изпълняват неговите разпореждания;
- Ако има ранени хора в помещението се извикват незабавно за помощ на висок глас или се предприемат мерки за евакуирането им;
- Спират гасенето на пожара с подръчни средства и ако забележат, че той се разпространява към горната част на помещението или в посока на изхода незабавно бягат навън.
- Ако се запали част от облеклото им, събличат бързо горящата дреха, ако това е невъзможно – гасенето се извършва чрез обвиване с друга дреха или одеяло, или като се търкалят на пода;
- Затворят прозорците и вратите на помещенията преди да ги напуснат;
- Евакуират се бързо навън без да мислят за ценности и пари. Не се връщат обратно;
- При възможност прибират и заключват в касите документите и материалите съдържащи класифицирана информация.

б) Служители от ДГ "Бисер" при получаване на информация за възникнал пожар в помещение извън обитаваното от тях предприемат следните действия:

- Евакуирането става без паника като сградата напускат служителите, намиращите се в най-отдалечените стаи като Стремят се да запазят спокойствие и хладнокръвие;
- Вземат личните си вещи;
- Затворят прозорците и вратите на помещенията преди да ги напуснат, за да могат да прекратят достъпа на въздух и намалят интензивността на горенето;
- При възможност прибират и заключват в касите документите и материалите съдържащи класифицирана информация;
- В рамките на своите възможности извършват действия за ограничаване на вредните последици от пожара като спират водата и електрическия ток;
- При възможност, без да поемат излишен личен риск, гасят малки пожари, за да предотвратят по-големи щети;
- Следват евакуационните знаци и напускат помещенията без да изместват и блъскат останалите хора;
- За излизане от помещенията използват евакуационните пътища и изходи. - Не скачат от височини;
- Не се връщат обратно в сградата ако са забравили нещо;
- Ако при евакуацията евакуационните пътища са задишени, започват да се движат възможно най-ниско, защото там температурата е по-ниска и видимостта е по-добра;
- При невъзможност да напуснат сградата на ДГ "Бисер", в следствие на дим или висока температура се скриват в тоалетна или баня, затворят вратата, поставят мокри кърпи под вратата и изчакат служителите от пожарната;
- При възможност съдействат на специализираните екипи за оказване на помощ на пострадалите;

- Изпълняват разпореждането на служителите дирекция „Сигурност“ или на ръководителите на отделните формирования, отговарящи за преодоляване и намаляване на последиците от пожара.

г) След пребиваване в района на пожара служителите преминават през медицински преглед. Забележка: В извънработно време, след явяване в сградата на ДГ„Бисер“, служителите изпълняват дейности по указания

При пожар е възможно отделяне на токсични вещества, прах и сажиди. За предпазване на персонала и посетителите в обекта се поддържа резерв от индивидуални средства за защита за еднократна употреба *Приложение № 7.*

6. МЕРКИ ЗА ЗАЩИТА ПРИ СНЕЖНИ БУРИ, ПОЛЕДИЦИ И ОБЛЕДЕНЯВАНИЯ

Иванка Ботова -ЗАС предупреждава персонала и пребиваващите в ДГ„Бисер“ за опасността;

-предприемат се мерки за осигуряване на нужната организация по снегочистване и опесъчаване на троарната площ прилежаща към обекта както входовете и изходите;

-осигурява се необходимия режим на работа на водните и отоплителни инсталации, за предотвратяване на аварии и усложняване на ситуацията;

-проверява се наличността и състоянието на инструментите за снегочистване и ако е необходимо, се осигуряват допълнителни инструменти;

Основна задача на персонала при настъпило снегонавяване е да поддържа проходимост на подхода/ите, входа/овете и изхода/ите на ДГ„Бисер“ Същият се почистват от сняг и лед ръчно от персонала

При невъзможност за придвижване до местоживее на персонала и пребиваващите се организира тяхното престояване в ДГ„Бисер“ до осигуряване на възможността за завръщането им по домовете

Организира се осигуряването на лекарска помощ при необходимост.

V. РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ЗАДЪЛЖЕНИЯТА И ЛИЦАТА ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРЕДВИДЕНИТЕ МЕРКИ

Всички дейности по защитата на работещите и посетителите в ДГ„Бисер“ при бедствия се основават на предварително създадената организация и предвидените лица за извършване на превантивни, спасителни, евакуационни дейности и изпълнение на неотложни аварийно-възстановителни работи чрез сформирания Щаб за изпълнение на Плана за защита при бедствия на ДГ„Бисер“ /ЩИПЗБ/ под ръководството на Гинка Ботова директор , Иванка Ботова ЗАС (Заповед-*Приложение № 1*).

- За подпомагане на щаба и извършване на конкретни дейности при бедствия и техногенни аварии се създава, обучава и поддържа в готовност аварийно-спасителна група (Заповед за създаване на аварийна група - *Приложение №2*)

Задачите на Щаба за изпълнение на Плана за защита при бедствия са:

- да създаде организация за управление на обекта в бедствени ситуации.
- да планира превантивни мероприятия и организира тяхното изпълнение.
- да организира и проведе предвидените защитни мерки за работещите и пребиваващите в зависимост от ситуацията
- да координира и взаимодейства със съставните части на единната спасителна система.

Отговорно лице за задействане на плана: Иванка Ангелова Ботова председателя на Щаба

Задачи на аварийно-спасителната група:

- Да организира непрекъснато наблюдение при обявена опасност от бедствия и аварии в района на обекта
- Да обходи района на обекта веднага след бедствие или авария и да осигури първата информация за пострадали и състоянието на сгради и съоръжения;
- Да подпомага Щаба за изпълнение на плана при изясняване на цялостната обстановка след бедствие или авария
- Да информира своевременно Щаба за възникнали промени в обстановката
- Да оказва долекарска помощ на пострадали с наличните медицински материали

- Да подпомога изпратените медицински екипи в усилията им за спасяване живота на пострадалите.
- Да съхранява и обслужва наличните индивидуални средства за защита (ИСЗ), съгласно дадените указания;
- Да води точен отчет на наличните и полагащите се ИСЗ;
- Да създаде необходимата организация за бързото получаване и раздаване на ИСЗ;
- Да изготвя списъци с размерите на необходимите ИСЗ, които да се актуализират
- Да осигури подръчни средства за защита (памучно-марлени превръзки, кърпи при липса на ИСЗ).

В случай на опасност или възникване на бедствие незабавно се уведомява (**Приложение №9**), Председателя на Щаба за изпълнение на плана и по негово разпореждане – членовете на аварийната група.

По нареждане на председателя на щаба, оповестява за опасността работещите и посетителите в обекта по телефона и устно.

За свеждане до минимум на условията за възникване и намаляване на последиците от бедствия и аварии на територията на обекта ще се извърши:

- изпълнение на превантивни мерки – провеждане на обучение на работещите за защита при бедствия, провеждане на тренировки по изпълнение на Плана за защита при бедствия, инструктажи
- обучение на членовете на щаба за ръководство на дейностите по защита на работещите в обекта;
- обучение и поддържа в готовност на създадената аварийна група към Щаба
- създаване на организация за своевременно информиране на работещите и посетителите в обекта при възникване на кризисна ситуация и евакуирането им от застрашената зона.

Планът за защита при бедствия се въвежда в следните случаи:

- при възникване на бедствие или авария, засягащи територията на обекта
- при въвеждане на национален, областен или общински план за защита при бедствия.

VI. РЕСУРСИ, НЕОБХОДИМИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРЕДВИДЕНИТЕ ЗАЩИТНИ МЕРКИ

1. Финансово осигуряване

В изпълнение на чл. 61 т.3 от Закона за защита при бедствия мероприятията по реализацията и усвояването на Плана за защита при бедствия се осигуряват от бюджета на община Марица

2. Комуникационно осигуряване

Комуникационното осигуряване се осъществява на базата на мобилни телефони

3. Материално-техническо осигуряване

ДГ «Бисер» разполага с : инструменти –лопати, кофи, индивидуални средства за защита – защитни маски ; средствата за оказване на първа помощ. (**Приложение №7**)

Складът с наличното имущество необходимо за провеждане на аварийно-спасителни работи се намира до кухненския блок. Ключ от помещението се намира при ръководителя на Щаба. Отговорник за раздаване на имуществото от склада е Иванка Ботова-ЗАС

VII. ВРЕМЕ ЗА ГОТОВНОСТ ЗА РЕАГИРАНЕ НА ЛИЦАТА ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРЕДВИДЕНИТЕ МЕРКИ

Оповестяване на Щаба за изпълнение на плана за защита при бедствия на пребиваващите в ДГ «Бисер» се извършва съгласно **Приложение № 3 и Приложение № 9.**

Щабът се оповестява:

- при опасност, породена от авария, бедствие /т.е. при реална обстановка/;
- при провеждане на учение по Плана на Щаба ;
- при проверка на готовността на Щаба;

Времето за явяване на определеното работно място ДГ «Бисер» - пред централния вход на членовете на щаба след оповестяване е както следва:

- в работно време незабавно;
- в извънработно време до 20 минути

При силно земетресение за начало на оповестяване на членовете на щаба се счита затихването на последния силен тряс.

Оповестяване на аварийната група към Щаба се извършва съгласно **Приложение № 4 и Приложение № 9**

Времето за явяване на определеното работно място ДГ "Бисер" - пред централния вход на членовете на аварийната група след оповестяване е както следва:

- за дежурната смяна - незабавно;
- за всички останали – до 20 мин

Аварийната група към Щаба се оповестява от Председателя. Групата се събира ДГ "Бисер" - пред централния вход и започва незабавно провеждането на набелязаните защитни мерки под ръководството на Председателя

Ръководството на действията при бедствия или авария се извършва от председателя на Щаба а при отсъствие или невъзможност от Иванка Ангелова Ботова, зам.председателя на Щаба

В случай че има жертви, пострадали, необходимост от евакуация от високи етажи и други особени случаи и при участие на професионални и доброволни формирования, ръководството се извършва от Гинка Колева Ботова председателя на Щаба до пристигането на специализирани екипи и се продължава с действия под ръководството на общия ръководител на спасителните работи.

VIII. ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ СЪС СЪСТАВНИТЕ ЧАСТИ НА ЕДИННАТА СПАСИТЕЛНА СИСТЕМА

При настъпване на бедствие, при което Щабът на ДГ "Бисер" не може да се справи самостоятелно, директорът незабавно търси помощ от частите на единната спасителна система чрез ОЦ на РД ПБЗН-Пловдив на тел.032/932200 или чрез ЕЕНСП 112.

Взаимодействието се осъществява от председателя на щаба за изпълнение на Плана за защита при бедствия или определено от него лице. Координацията се осъществява по време, място и задачи. На пристигналите екипи се оказва помощ със специалисти и налична техника. Предоставя се информация която съдържа:

- обстоятелствата по възникването на бедствието/аварията;
- опасни вещества отделени вследствие на бедствието/ аварията
- засегнати участъци в обекта и помещения, в които се предполага, че има хора;
- предприетите действия до този момент;

IX. ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ-АКТУАЛИЗАЦИЯ, ПРОИГРАВАНЕ И ОБУЧЕНИЕ

1. Персоналът на обекта задължително се запознава със съдържанието на Плана за защита при бедствия срещу подпис. **Приложение № 5**

2. Провежда се обучение на работещите за защита при бедствия. (*приложен е примерен протокол за проведено обучение*)

3. Най-малко веднъж годишно се провежда тренировка с личния състав на обекта за усвояване на Плана за защита при бедствия. (*приложен е примерен протокол за проведена тренировка*)

4. Планът се актуализира при промяна на инфраструктурата на обекта, при организационни промени в обекта, при кадрови промени и при промени в наименования и телефонни номера на структурите по взаимодействие.

5. Плана за защита при бедствия е изготвен в един екземпляр и се съхранява в дирекцията на ДГ "Бисер"

(Signature)

Гинка Ботова

Директор на ДГ "Бисер"

ПРИЛОЖЕНИЯ:

1. Заповед за създаване на Щаб за изпълнение на Плана за защита при бедствия (и се актуализира при промяна на обстоятелствата) Приложение №1
2. Заповед за създаване на аварийна груп към Щаба (и се актуализира при промяна на обстоятелствата) Приложение №2
3. Списък на членовете на Щаба за изпълнение на Плана за защита при бедствия с адреси и телефонни номера. Приложение №3
4. Списък на членовете на аварийната група към Щаба с адреси и телефонни номера. Приложение №4
5. Списък на служителите работещи в ДГ «Бисер», запознати с Плана за защита при бедствия. Приложение №5
6. Телефонен указател на отговорни институции и длъжностни лица. Приложение №6
7. Списък на видовете имущество. Приложение №7
8. Таблица със сигналите за ранно предупреждение и оповестяване на населението при бедствия. Приложение №8
9. Схема за оповестяване. Приложение №9
10. Макросеизмична скала за определяне силата на земетресенията (Медведев-Шпонхоер-Карник-1964) Приложение №10-1
- 10 А. Европейска макросеизмична скала / EMS 98 / Приложение №10-2
11. Карта с местоположението на обекта с обозначени места за евакуация. Приложение № 11
12. Схеми за евакуация на обекта